13. Jaar, Nr. 136. --'s HERTOGENBOSCH.-- Donderdag, 18 November 1841

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT,
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS. Voor de Stad, ƒ 12 - Franco per post, » 14 -.

(*Verschijnende driemalen ter week:* Dingsdag, Donderdag *en* Zaturdag)

ADVERTENTIEN 10 cent de regel behalve 35 cent. zegel

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 15 November. Wij kunnen onzen lezers mededeelen, dat de sinds lange bestaan hebbende wrijving en botsing tusschen een Lid van het Gedeputeerd Bestuur (den Heer Hendrik de Wijs) en Zijne Majesteits-Commissaris Zijne Excell, den Heere Staatsraad-Gouverneur dezer Provincie, thans tot volkomen vereeniging zijn gebragt. Met genoegen zeker zal een ieder, die in Noord-Braband belang stelt, deze tijding vernemen, en hebben wij vermeend, daaraan te meer bekendheid te moeten geven, dewijl ons Blad vroeger over de bestaande geschillen meermalen heeft gesproken, en er de aandacht op vestigde, als op eene aangelegenheid van het uiterste gewigt, en die dan nu, tot onderling genoegen, gemiddeld en op voet van rust en vrede gebragt is.

— 'S HERTOGENBOSCH, den 16. November. De liefhebbers van Toonkunst zullen zeker met genoegen vernemen, dat Zijner Majesteits eerste Solo-Violist, onze hoogst verdienstelijke Landgenoot de Heer Dahmen, Directeur der Concerten te Nijmegen, voornemens is, alhier, waarschijnlijk nog in den loop dezer week, een Concert te geven, waarop zich mede zullen laten hooren de talentvolle Soprano-Cantatrice Mejufvrouw Morel, van 's Hage, en de Heer de Vries, zeer geacht Pianist van Nijmegen. Men vleit reeds voorloopig zich, dat de belangstelling van het Publiek in deze met roem bekende Virtuosen hen zelfs tot het geven van een tweeden Kunstavond zal mogen uitlokken. — Aankondiging en Program zal hiervan later doen blijken.

— Prins en Prinses Frederik der Nederlanden worden nog in den loop dezer week, waarschijnlijk aanstaanden vrijdag, te 'sHage terug verwacht.

— De hooggeleerde heer A. des Amorie van der Hoeven, Professor aan de Remonstrantsche Kweekschool te Amsterdam, is, volgens een der dagbladen, door het Afrikaansche Instituut te Parijs tot vice-president benoemd. Dat Instituut stelt zich tot doelwit voor, de vrijmaking en beschaving van het Afrikaansche menschengeslacht, met bijstand der Europesche Regeringen en der menschenvrienden in alle Landen.

— In den nacht van den 10 op den 11 dezer is de machinale papierfabrijk van den heer L. van Gerrevink, onder Heerde, nabij Hattem, in de provincie Overijssel, voor een groot gedeelte eene prooi der vlammen geworden. De schade aan gefabriceerd papier, lompen enzv. bedraagt meer dan ƒ 10,000. Gelukkig was de fabrijk tegen brandschade verzekerd.

— In het *Dagblad van 's Gravenhage* lees men:

»Dezer dagen is te Delft eene Industrieschool geopend, waarin de gronden van natuur-, werktuig- en scheikunde zullen worden onderwezen, teneinde de ambachtslieden meer wetenschappelijk en beter te onderwijzen. Tot leeraar bij die school is aangesteld de heer C. F. Donnadieu, med. doctor en chemiæ lector aldaar, die bij de aanvaarding van deze zijne betrekking eene toepasselijke verhandeling heeft voorgedragen: *Over de voortreffelijkheid en het nut van de beoefening der natuurkundige wetenschappen.*"

KERKELIJKE STAAT.

Uit Rome wordt gemeld van den 17. October: „ Zijne Heiligheid heeft een wedergeschenk bestemd voor Mehemet-Ali, ten erkentenisblijk wegens de twaalf Albaster Zuilen, door den Egyptischen Onderkoning voor Sint Paulus Kerk naar de Christenhoofdstad afgezonden, met nog eene menigte kostbare oudheden en keurige voortbrengselen der natuur en kunst aan de oevers van den Nijl. — 's Paussen geschenk zal bestaan 1.) in twee groote ronde, met mozaïk prachtig ingelegde, kostbaar bewerkte marmeren tafels, eene met levendig gekleurde bloemen, en eene met de voornaamste gebouwen van Rome, en Sint-Pieter in 't midden. De randen zijn met gouden Arabischen letters geïncrusteerd, meldende door wien en aan wien zij ten geschenke zijn gegeven. De poten dezer tafels zijn van verguld brons, en vormen drie leeuwenklaauwen, die onder de cederhouten kolom, waarop de tafelbladen rusten, uitgrijpen. — 2.) Eene volledige verzameling van al de munten en gedenkpenningen, die onder de Regering van Paus Gregorius XVI. geslagen zijn, en elk in een afzonderlijk fraai doosje besloten. — 3.) Eene verzameling van de schoonste gravuren door de beroemdste Italiaansche, Fransche, Duitsche en Engelsche koper-plaatkunstenaren. — 4.) Twee prachtig op perkamentpapier gedrukte exemplaren van het te Rome uitgegeven werk des vermaarden Ridders en beroemden Oostersche Taalgeleerde Michelangelo di Lancj, handelende over de oude Grafschriften, een boekwerk in twee zware deelen, één tekst en één platen, zijnde de vrucht eener onafgebroken twintigjarige studie en rondreize, waarvan, gelijk de schrijver in zijne Voorrede zegt, de onkosten grootendeels gedragen zijn door den Hertog de Blacas-Aulps.")

— Z. Heil. heeft een spiegel van antiek metaal ten geschenke ontvangen van den Graaf Casuccini, van Chiusi, die eene groote verzameling van Etruscische kunstvoortbrengselen bezit. Deze spiegel, een kostbaar voorwerp van ongemeene grootte, wordt door deskundigen bijzonder geprezen en op hoogen prijs geschat; het door den H. Vader aangelegd Kabinet van Egyptische en Etruscische Oudheden zal er mee verrijkt worden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 9 Nov. De kortste rid, die tot nog toe op de ijzerbaan tusschen hier en Leipzig heeft plaats gegrepen, was die, welke Z. M. de koning gisteren heeft medegemaakt. Z M. is des morgens ten 6¼ ure van hier met eenen extra trein vertrokken en na verloop van 6¼ uren (ten 11½ ure) in Leipzig aangekomen, terwijl gewoonlijk de overtogt in 8 a 8½ uren geschiedt. Naar men verneemt, zal de Koning ten minste tien dagen in Munchen blijven, en eerst den 28. weder herwaarts terugkeeren. Onder het gevolg van Z. M. bevond zich ook de geheimraad Professor Schönlein, welke, naar men zegt, hoofdzakelijk daarom de reis naar Munchen heeft medegemaakt, omdat H. M. de Koningin-weduwe van Beijeren, de Schoonmoeder van onzen Koning, dien beroemden geneesheer wegens haren gezondheidstoestand wenscht te raadplegen.

— Het stadje Ostritz, aan de Neisse, in de Opper-Lausnits, is den 26. October door een fellen brand getroffen; 165 gebouwen waaronder het raadhuis, zijn door de vlammen, welke een stormwind met ontzettende snelheid voortjoeg, in de asch gelegd.

— Uit Weenen schrijft men van den 1. November, dat bij Keizerlijk besluit is toegestaan op de spoorwegen het gebruik van hout- in plaats van kolenbrand; ook zal er op die wegen 's nachts, even als over dag, altijd doorgestoomd en dienst gedaan worden.

— Prins Frederik der Nederlanden, die het opperbevel voert over het XV. Regiment van Linie in Pruissen, zal dat Korps een volledig stel zilveren muzijk-instrumenten ten geschenke geven (bekken, halvemaan enzv.), even als de Keurvorst van Hessen reeds een dergelijk stel aan zijn Korps in Pruissen voor eenigen tijd vermaakt had.

ENGELAND.

O'Connell heeft in eene Meeting voorgesteld, en 't is ook aangenomen, dat de Oranjekleur van het standbeeld des Derden Willems, op de markt van Dublin prijkende, zal worden vervangen door de Bronskleur, en zulks ter meerdere uitroeijing van alle burgertwist, die zoo ligtelijk en zoo dikwerf door die beeldkleur werd gaande gemaakt.

— Sir Clifford, Constabel, en Sir John Gerard, beiden Katholijken en beiden behoorende tot de ijverigste voorstanders der Conservative partij in Engeland, staan beiden tot het Pairschap verheven te worden.

— Even als de befaamde smid van Gretna-Green, sedert vele jaren en met het meeste succes, huwelijken sloot, zoo werd diezelfde broodwinnig, met niet minder goed gevolg, door eene Dame te Sark-Toll Bar uitgeoefend, die echter thans in de kaars is gevlogen en te Cockermout heeft te regt gestaan wegens het trouwen van 13 honderd paren in zes jaren tijd. Zichzelve had zij tot drie malen toe getrouwd, en zulks altijd staande het leven van haren eersten echtgenoot.

— Een schrijven uit de Republiek van Texas, gedagteekend 22 September, meldt, dat de Generaal Houston thans voor de tweede maal tot President van het jeugdig Gemeenebest is verkozen.

— Een brief van Malta, gedagteekend 1. October, meldt, dat gedurende de laatste drie maanden, door slechts één Katholijk Priester,

zestig Engelsche Protestanten (meest Militairen) en Israeliten tot den schoot der Kerk zijn teruggebragt. Als dat zoo blijft voortgaan, en wanneer ook andere Priesters, in gelijke evenredigheid, hunne bekeeringen aanvangen en voortzetten, dan zal wel zeer spoedig de Protestantsche Kathedrale Kerk van Malta *(Adelaid's cathedral church)* aan de Katholijken kunnen worden overgegeven.

— De toestand van de Koningin en den jongeboren Prins is zeer gunstig.

Gisteren (12) heeft de Lord Mayor zich, aan het hoofd van een grooten stoet, waaronder ook de vreemde Gezanten, in staatsie naar het Paleis der Koningin begeven, alwaar hun de Jonggeborene is getoond.

Eerlang zal de voordragt voor het inkomen des Prinsen worden gereed gemaakt. De afzonderlijke onderstand voor den vorigen Prins van Wallis, in 1793 toegestaan beliep 60,000. p st.

Vele winkeliers hebben, ten blijke van hunne blijdschap, hunne woningen verlicht, zij hadden echter niet veel tijd gehad, om zich daarop voor te bereiden; en, indien die illuminatiën al niet krachtig kunnen worden genoemd, zoo waren zij toch sierlijk. Ter gelegenheid van den Doop des jonggeboren Prinsen zal er eene algemeene illuminatie plaats hebben.

In de schouwburgen der hoofdstad zijn de Nationale liederen aangeheven en ieder refrain werd door de aanhoorders met geestdrift gezongen. Overal verlangde men met luider stem de herhaling van het ***God save the Queen en God bless our Prince!***

De kamers der Min op het paleis van Buckingham zijn gelegen boven de slaapkamer der Koningin en de particuliere vertrekken van prins Albert. In dat gedeelte van het paleis is ter dienste der Min een aardig keukentje ingerigt. De Koninklijke Prinses behoudt haren titel, alhoewel zij niet meer de vermoedelijke erfgenaam van den troon is.

Duizend gissingen worden gemaakt omtrent den naam, dien men den jongen erfgenaam der kroon zal geven. Sommigen gelooven, dat hij naar zijnen vader Albert zal worden genaamd, en anderen willen weten, dat hem de naam van Eduard zal worden gegeven, ter herinnering van wijlen den Hertog van Kent. Tot dusverre is dienaangaande niets bepaald.

—Lord Holland heeft doen tegenspreken, dat hij en zijn gezin Katholijk waren geworden.

—De Heer O'Connell heeft ondanks zijne benoeming als Lord-major van Dublin, de gewone vergadering ter intrekking van de Unie voorgezeten en zich hevig tegen het Torybewind uitgelaten, waaraan geen Ier een goed hart kan toedragen.

— Te Londen loopen thans, op de 26 duizend kleermakersgezellen, 17 duizend zonder werk. Verder is ditzelfde het geval met 11 duizend (katoen?)drukkers; en zoo voorts!

— De schatting, door de Engelschen aan de Stad Kanton opgelegd, en bedragende eene som van zes miljoen piasters, is volgenderwijze omgeslagen en betaald, te weten: 4 miljoen door de Autoriteiten der stad, en 2 miljoen door de Kooplieden. Van deze gelden heeft men er $2\frac{1}{2}$ miljoen naar de munt van Calcuta gezonden; $1\frac{1}{2}$ miljoen is naar Engeland vervoerd, en 2 miljoen zullen voor oorlogsbehoeften bij het Engelsch eskader in China tot nader order verblijven.

Op Zondag, den 7. dezer, heeft de nieuwbenoemde Lord-Maire O'Connell, verzeld van de overige Katholijke Leden der Regering zich ter plegtige Hoogmis naar de Kerk der Marlboroughstraat heen begeven, onder geleide der opgetogen bevolking van Ierlands hoofdstad. Aan de kerk gekomen, legde O'Connell (op grond van een artikel uit de Emanicipatie-bill, die alleen het officieel kostuum in Anglikaansche kerken duldt) het kleed en de muts zijner waardigheid af, en ging in gewoon burgergewaad naar den voor hem in het Hoog Koor geplaatsten Eerezetel. De Aartsbisschop verrigtte de Dienst, daarna werd er eene kerkelijke gelegenheidsrede door den Eerw, Kanonik Doctor Miley uitgesproken. Na verloop daarvan verliet de Lord-maire de kerk, kleedde zich aan den ingang wederom in zijn Ambtsgewaad, en begaf zich vervolgens naar de Pastorij. De Plaatskommandant Majoor Vhite wilde O'Connell door de gewone lijfwacht laten volgen, doch deze bedankte voor die onderscheiding, zeggende, terwijl hij op het Volk wees: „Ziedaar mijne lijfwacht. — Den 8. zou met veel luister de nieuwe Katholijke kerk in de Francisstraat, te Dublin, worden ingewijd, waarbij al deze Katholijke Magistraatspersonen wederom tegenwoordig zullen wezen.

FRANKRIJK.

De verleden week heeft de Politie 's nachts een schreeuwende Parijzenaar van de straat naar de hoofdwacht gebragt; hij riep: «Leve de Hertog van Bordeaux! Ik houd van niemand anders dan van den Hertog van Bordeaux! Lang leve de Hertog van Bordeaux!" — De kerel was dronken, en, 's ochtends nuchter geworden zijnde bleek het, dat hij in de war was geweest, en enkel bedoeld had den WIJN, en niet den HERTOG *van Bordeaux.*

— Te Parijs wordt door de arbeidende klasse thans bijna niet anders meer dan versche haring gegeten, en zulks voornamelijk wegens het goedkoop, dewijl de haring, die verleden jaar van 15 tot 20 centimen kostte, thans verkocht wordt voor 6 a 7 centimen. Ten gevolge van dien is de vleesch-consumtie in de hoofdstad voor den oogenblik merkelijk verminderd.

— Den 8. Julij 1842 zal er eene zoneklips plaats hebben, de schoonste, welke men in eene geheele eeuw heeft op te merken gehad. Slechts het dertigste gedeelte der zonneschijf zal door de maanschijf vrij gelaten worden. Zij zal aanvangen 'sochtends ten 5 ure, 9 minuten en 19 seconden, om te eindigen ten 7 ure, 4 minuten en 7 seconden. Zigtbaar in geheel Europa, Azië, Noord-Africa, en in het noorden van Nieuw-Holland. Nadere informaties zijn te bekomen bij Professor Plantamour, te Geneve, die er een Brief over heeft laten drukken, gerigt aan Professor Rive, waarin tot de kleinste bijzonderheden van dit onderwerp toe, uitvoerig te lezen staan.

— Den 29. September is de Hertog van Bordeaux meerderjarig geworden, en, als zoodanig in het zelfbeheer zijner aanzienlijke goederen en eigendommen getreden. Zijne tegenwoordige bezitting en die zijner zuster worden geschat op zes miljoen franken.

— Te Marseille heeft dezer dagen een brand gewoed, die, in den nacht ontstaan, den geheelen dag door heeft geduurd, en vooral verschrikkelijk is geweest door de persoonlijke ongelukken die de gevolgen daarvan geweest zijn. Het tooneel der verwoesting was eene kuiperij, nabij het gebouw van de regtbank van koophandel gelegen. Een dertienjarig meisje is in haren angst uit eene verdieping gesprongen en in deerlijken toestand op de straat nedergekomen, haar broeder werpt de moeder uit hetzelfde raam en stort zich insgelijks van boven neêr. De vader vlugt met zijne oudste dochter op het dak, en vandaar hoort men hen om hulp roepen, maar de plaatselijke gelegenheid maakt het uiterst moeijelijk, hun die toe te brengen. Eindelijk gelukt het hun een touw toe te slingeren, waaraan de vader het meisjen bond, om haar aldus af te laten; maar het touw breekt en het meisje bezeert zich zoo erg, dat men voor haar behoud beducht is. De vader, in het einde den sprong gewaagd hebbende, is op eene mesthoop nedergekomen, en heeft zich een arm en een been gebroken. Het geheele gezin, bestaande uit vader moeder, twee zonen en twee dochters, is op alle mogelijke wijzen verminkt, en in eenen staat die weinig hoop overlaat.

— Koning Lodewijk Filips heeft een eigenhandigen brief naar Londen afgevaardigd, teneinde Hare Britannische Majesteit geluk te wenschen met de geboorte van eenen Prins, Erfgenaam der Engelsche Kroon.

— Volgens de berigten uit Parijs van den 13. November, wint het gerucht veld, dat de bijeenroeping der Fransche wetgevende kamers op den 27. December bepaald is, en dat aan de afgevaardigden van regeringswege allereerst ontwerpen van wet betrekkelijk tot het aanleggen van spoorwegen zullen worden voorgelegd. Inzonderheid moet men aan de zijde der ministers overtuigd zijn geworden, dat voor de handelsbelangen van Frankrijk het aanleggen van eenen spoorweg, die Straatsburg met Havre in verband zou brengen en over Parijs loopen zou, noodzakelijk is. Men meent, dat zonder dit hulpmiddel. bij de mededinging van Belgie, alle doorvoerhandel naar Duitschland voor Frankrijk verloren zou kunnen gaan.

— Tusschen Rijssel en Valenciennes wordt een observatie-korps van 20 duizend man, zamengesteld uit de 16. Militaire divisie (Infanterie, Kavalerie en Artillerie) tot nader order, onder bevel van den Generaal Graaf Corbineau, gestationeerd; de Generaals Bro en l'Etang zullen de twee Brigades kommanderen. Men wil, dat deze krijgsmaatregel in verband staat met de laatste oproerige bewegingen in België.

De Koning is voor goed van St. Cloud te Parijs op de Tuileriën weêrgekeerd, waar ook weldra geheel het Hof zal terug zijn.

BELGIE.

Zijne Majesteit heeft een aantal Fabrikanten en Handelaars, die zich, ter gelegenheid van de laatste Algemeene Tentoonstelling van Nijverheid door hunne voortbrengselen of bemoeijingen buitengemeen onderscheiden hadden, met het Ridderkruis zijner Orde begiftigd.

— De Generaal van der Meeren, wiens moder gevaarlijk ziek ligt, en kerkelijk reeds ten volle bediend is, heeft vrijheid verkregen, om, vergezeld van een Opper-Commissaris van Policie, zich naar de kranke te begeven, aan wier legerstede hij drie uren heeft doorgebragt, waarna hij wederom in zijne gevangenis Aux-Petits-Carmes is teruggekeerd.

— De Belgische Senaat heeft den 12 dezer zijn adres van antwoord op de troonrede den Koning aangeboden. In de Kamer der Representanten is de heer Fallon tot voorzitter herkozen. Zaturdag heeft die Kamer hare Commissie tot het adres verkozen. Door den Minister van Oorlog is een supplementair crediet voor zijn departement, voor de dienst der maanden November en December, ten bedrage van 4,750,000 francs, aangevraagd.

WETTIGE PROCLAMATIE

VAN DEN HEER

van Dam van Isselt

TOT

EERSTEN CANDIDAAT

VOOR HET

Presidium der TweedeKamer.

Sedert eenigen tijd is algemeen opgemerkt, dat de *Arnhemsche Courant*, die in vorige dagen den Heer *van Dam van Isselt* onder de Volksvertegenwoordigers rangschikte, die voor de belangen van den Koning en het Volk stoutmoedig hunne stem deden hooren, en zulks in tijden dat men daardoor geen eigen voordeel konde beoogen, thans de gunst der Redactie van dat Dagblad geheel heeft verloren.

Is de Heer *van Dam van Isselt*, of wel de *Redactie* van genoemde *Courant* dan van grondbeginsel veranderd? Het is verre van ons, al de daden van den Heer *van Dam van Isselt*, vooral die als Chef van een corps vrijwilligers, blindelings toe te juichen; neen, deze zijn niet alle te verdedigen; en ook heeft hij zich in de Vergadering der Tweede Kamer wel eens laten hooren op een toon, waarmede zich *alle* weldenkenden in den lande niet hebben kunnen vereenigen; maar, waar is de Man, wiens gedragslijn *steeds* onberispelijk is geweest? — en over het algemeen, moet men toch bekennen, dat de Heer *van Dam van Isselt* zich steeds als een braaf, kundig en geacht Volksvertegenwoordiger heeft onderscheiden, en dat hij te regt met eenen *Schimmelpenninck*, een *Luzac* en anderen op de lijn der waardige Volksvertegenwoordigers moet worden gerangschikt.

De Heer *van Dam van Isselt* heeft nimmer tot eene radicale oppositie behoord, die onder onze Volksvertegenwoordigers ook onbekend is. Hij heeft de gebreken in de gedragslijn van het vorig Gouvernement met nadruk en overtuigend aangetoond, en aan omstandigheden, om grootere onheilen voortekomen, zoo als een opregt Volksvertegenwoordiger behoort te doen, weten toe te geven. De onderscheiding, die hem thans is te beurt gevallen, mag men met regt zeggen, heeft hij verdiend, en de aanspraak, die hij bij het aanvaarden van het Voorzitterschap der Tweede Kamer heeft gedaan, strekt tot waarborg, dat hem deze nimmer tot verwijt zal wezen.

Maar waar is het dan aan toe te schrijven, dat de Redactie van de *Arnhemsche Courant*, sedert eenigen tijd hem zoo vinnig heeft aangevallen? Deze Redactie is toch immers ook niet veranderd? — van den beginne af aan is zij in vele artikelen zeer gegrond geweest; met waardigheid zijn vele gebreken en misbruiken door haar aangetoond; maar zij is ook niet altijd van overdreven drift en sommige ongegronde redeneringen vrij te pleiten en ook ten opzigte van den Heer *van Dam van Isselt* ziet men blijkbare partijdigheid doorstralen, welke wij te zijnen opzigte liefst toeschrijven aan een vreemden invloed, die bij gezegde Redactie ingang schijnt gevonden te hebben.

De benoeming van den Heer *van Dam van Isselt* tot Voorzitter der Tweede Kamer is door alle opregte grondwetgezinde Nederlanders toegejuicht, en waarom haar dan als *ongrondwettig* te willen doen voorkomen, zoo als door de Redactie van de *Arnhemsche Courant* in haar Nommer 249 van den 23. October laatstleden gepoogd wordt?

Als men het niet wil toeschrijven aan een opgevat gevoelen van partijdigheid tegen den Heer *van Dam van Isselt*, dan heeft ons het vertoog in voornoemd Dagblad zeer verwonderd, waarbij men de ongrondwettige Proclamatie van Zijn EdelMogende tot eersten Candidaat voor het Voorzitterschap der Tweede Kamer tracht te bewijzen.

Door de Redactie wordt daartoe aangehaald Art. 103 (102) der Grondwet, en Art. 5 van het Reglement van Orde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal; — en wat nu is bij deze Artikelen gezegd: » *dat alle besluiten bij* VOLSTREKTE » *meerderheid van Stemmen worden opge-* » *maakt;* en dat *de keuzen* INDIVIDUEEL » *zullen geschieden.*" — Heeft zulks dan bij de benoeming van den Heer *van Dam van Isselt* geen plaats gehad? De *individuële stemming* wordt niet betwijfeld, of tegengesproken, maar men beweert, dat, aangezien er 44 Leden in de Kamer aanwezig waren, de *volstrekte* meerderheid van stemmen, het getal van 23 moest bedragen; terwijl de Heer *van Dam v. Isselt*, bij de derde stemming maar 22 stemmen op zich heeft vereenigd, en dat hij dus de meerderheid van stemmen der *aanwezige* Leden niet heeft bekomen, en alzoo *ongrondwettig* is geproclameerd. Om dit gevoelen eenigen schijn van grond te geven, had de Redactie moeten bewijzen, of wel dat al de Leden *verpligt* waren, om meê te stemmen, of wel dat bij de Grondwet, of bij eenig Reglement bepaald is, dat de *volstrekte* meerderheid moet gerekend worden van de *aanwezige* Leden, of, eindelijk, dat de blanco-stemmen *mede* in berekening moeten worden gebragt.

En hoe dan gehandeld, wanneer er Leden blijven verkiezen, om *in blanco* te stemmen? Zal men, om zulks voor te komen, allen *noodzaken*, hunne briefjes bevorens te laten zien, tot bewijs, dat zij niet in blanco gestemd hebben?

Daar en boven is het een aangenomen beginsel, dat bij alle benoemingen maar *drie* stemmingen plaats hebben, en dat hij, die bij de derde stemming de meerderheid op zich vereenigd heeft, als benoemde wordt geproclameerd; — alleen bij staking der stemmen beslist het Lot, of de Ouderdom in jaren.

Om de wettigheid der benoeming van den Heer *van Dam van Isselt* aan te toonen, hebben wij de Grondwet en de bestaande Reglementen voor de Provincie Noord-Braband nagezien, en eenige inlichtingen ingewonnen hoe daar bij dergelijke voorkomende gevallen gehandeld is.

De Reglementen zullen in alle Provinciën wel zakelijk gelijk zijn, maar kunnen in de aanduiding der Artikelen verschillen. — En wat zegt de Grondwet, bij Art. 87? Dat de Koning den Voorzitter der Tweede Kamer uit eene opgave van drie Leden benoemt, die Hem door de Kamer wordt aangeboden; en bij Art. 103, dat alle besluiten bij *volstrekte* meerderheid van stemmen worden genomen; — en verder nopens het onderhavig geval niets.

Bij die *volstrekte* meerderheid zal immers niet bedoeld wezen de volstrekte meerderheid van het getal Leden, waaruit de Kamer is zamengesteld? Art. 102 verklaart dit duidelijk, zoodat, redelijker wijze, niet anders kan bedoeld zijn dan de volstrekte meerderheid van die Leden, die, in de Kamer tegenwoordig zijnde, op eene *wettige en behoorlijke wijze zullen gestemd hebben.*

Het Reglement van Orde voor de Tweede Kamer bepaalt, dat, bij de benoemingen, zulks individueel en bij gesloten biljetten moet worden gedaan, en dat, bij het niet bekomen van eene *volstrekte* meerderheid, er *drie* stemmingen zullen plaats hebben, en dat bij eene staking van stemmen; bij de derde Stemming, de Ouderdom zal beslissen.

In het Reglement, bepalende de wijze, waarop het gezag en de magt door de Staten der Provincie Noord-Braband worden uitgeoefend, wordt bij Art. 22 gezegd, dat de stembiljetten door ieder Lid in eene gesloten bus worden geworpen; en bij Art. 23, dat het stembiljet van onwaarde is, indien de Vergadering oordeelt, dat de aanwijzing van den Persoon niet duidelijk genoeg is; alsmede, dat de nulliteit van een of meer stembiljetten de nietigheid der stemopneming niet te weeg brengt: terwijl bij Art. 20 van dat Reglement de wijze van stemming is omschreven, en bepaald, dat, bij gelijke stemmen, bij eene derde stemopneming, de *oudste* in jaren bij voorkeur genomen wordt.

En eindelijk vindt men in het Reglement omtrent de zamenstelling der Staten, de wijze van stemming nog meer breedvoerig omschreven. Art. 56 luidt als volgt:

„Het Stembriefje is van onwaarde, indien de » Kiezersvergadering oordeelt, dat de aanwijzing » van den persoon niet duidelijk genoeg is, of » dat om andere, op dit Reglement gegronde » redenen, het briefje niet kan worden in aan- » merking genomen.

„De nietigheid van een of meer Stembriefjes, » gelijk ook het vinden van *blank gelaten* » *briefjes*, zal echter geene nietigheid van de » stemopneming te weeg brengen." En Art. 57: » Die zal blijken, de volstrekte meerderheid, » dat is meer, dan de helft van de uitgebragte » stemmen, *welke in aanmerking behooren* » *te worden genomen*, te hebben verkregen, » zal benoemd zijn."

Hieruit volgt dus, ontegensprekelijk, bij alle benoemingen en keuzen:

1°.) Dat de volstrekte meerderheid niet wordt berekend naar het aantal Leden, waaruit het Collegie is te zamengesteld.

2°.) Dat de meerderheid moet genomen worden van het aantal der *tegenwoordig zijnde* Leden.

3°.) Dat niemand kan genoodzaakt worden, aan de stemming deel te nemen, en een ieder bevoegd is, om een blank-briefje in de stembus te werpen.

4°.) Dat diensvolgens de volstrekte meerderheid moet worden genomen van de *behoorlijk uitgebragte stemmen*, hetzij bij eene eerste, tweede of derde stemming.

5°.) Dat bij al de Reglementen bepaald is, dat er slechts drie stemopnemingen zullen gedaan worden, en dat, wanneer er geene staking van stemmen plaats heeft, diegene benoemd is, op wien zich *de meeste* stemmen hebben vereenigd; weshalve de Heer *van Dam van Isselt* wel en deugdelijk als Eerste Candidaat voor het Voorzitterschap der Tweede Kamer geproclameerd is.

De vooronderstelling, waarvan de Redactie der *Arnhemsche Courant* uitgaat, dat, ingeval er 25 Blankstemmen gevonden waren geworden, de Heer *van Dam van Isselt* met 11 stemmen had kunnen benoemd, wezen, is zeer gewaagd. In eene talrijke vergadering treft men meermalen Leden aan, die huiverig zijn, om tusschen twee Candidaten te kiezen, maar dit getal zal nimmer groot wezen, en, al ware het zulks, dan ook zoude de overige Leden, wel en te regt tot het doen der keuzen kunnen overgaan.

De Heer *Ingenhousz* is dus even wettig tot Lid van de Tweede Kamer benoemd, als de Heer *van Dam van Isselt* tot Candidaat voor het Voorzitterschap geproclameerd is.

In de Provincie Noord-Braband is dit verschilpunt meermalen beslist. Door den invloed, die op de keuzen wordt uitgeoefend, worden dikwijls blankbriefjes in de bus gevonden. — Volgens ingewonnen informatiën is in het jaar 1839, een Lid voor de Tweede Kamer ook met 21 van de 42 stemmen benoemd, daar 4 Leden in blanco hadden gestemd, die *niet* in aanmerking zijn genomen; en voor het Collegie van Gedeputeerde Staten is de benoeming bij de eerste stemming met 20 stemmen gedaan, omdat 3 briefjes blank, en 3 andere uitgebragt waren op Leden, die tot eenen anderen Stand behoorden, en dus niet in aanmerking konden worden genomen. Deze stemming heeft aanleiding tot vele discussiën gegeven; maar is als wettig gehandhaafd.

Wij herhalen het, derhalve, de benoeming van den Heer *van Dam van Isselt* is wel en wettig gedaan, zoo als de Tweede Kamer het ook begrepen heeft, en wij durven vertrouwen, dat Zijn EdelMogende aan het in hem gesteld vertrouwen op eene waardige wijze zal weten te beantwoorden.

Als een met het vorige stuk in overeenstemming staand gewigtig Artikel, laten wij hier volgen, wat de VLISSINGSCHE COURANT van den 10. November te lezen geeft nopens de:

BENOEMING
TOT
Voorzitter der Tweede Kamer
VAN DEN HEER
VAN DAM VAN ISSELT.

Van vele zijden is die benoeming toegejuicht, en ook bij ons bestaan er gegronde redenen voor.

Wat men ook den Heer van Dam heeft ten laste gelegd, altijd troffen wij hem aan op den regten Constitutionelen weg; altijd trachtte hij in mannelijke, rondborstige taal op dien weg te doen wandelen en vooruitgaan; en zelfs dáár waar er schijn bestond, dat veranderde inzigten bij hem ontstaan waren, daar kostte het aan hem, die met kalmte en onpartijdigheid wilde oordeelen, weinig moeite, om nog altijd deugdelijke beweegredenen voor zijn gehouden gedrag te vinden.

Alles schijnt aan te toonen, dat ook de mannen van vrijzinnige denkwijze, de voorstanders van vooruitgang, en van afdoende verbetering onzer instellingen, in de Tweede Kamer, hem als zóódanig hebben beoordeeld.

Ware hij door *dezen* als een *Apostaat* beschouwd, geen bekwamer gelegenheid voor de genoemde mannen, om hem dit te doen gevoelen, om hem deswege te bestraffen, dan zich-NU voordeed, bij zijn Candidaatschap voor het Voorzitterschap der Tweede Kamer; want zeker is het, dat al de politieke vrienden des heeren Snouck-Hurgronje, de voorstanders van het stelsel, door *dezen* vertegenwoordiger omhelsd, tegen over den heer v. Dam stonden; en van waar nu eene meerderheid, zoo de mannen van vooruitgang hunne stem aan den heer v. Dam onthouden hadden, gelijk zij hadden *kunnen* doen, al ware 't maar door blanco briefjes?

Men heeft de verkiezing des heeren van Dam als ongrondwettig voorgesteld, doch in ons oog te onregte.

Zoodra de vergadering uit meer dan de helft der leden bestaat, mag zij een besluit nemen. Dit vereischte bestond: er waren 41 leden in de vergadering.

Van dit getal waren later *vier* leden, welke toonden, geenen invloed op de verkiezing te willen uitoefenen: zij hielden daardoor op, stem hebbende leden der vergadering te zijn: het was volkomen hetzelfde, als waren zij er niet, en het getal tegenwoordige leden werd daardoor gebragt op 40. Daar de 4 niet stemmende leden overigens ook begrepen waren onder het getal, hetwelk later beslistte, dat zij bij de verkiezing als niet tegenwoordig zijnde moesten beschouwd worden, werd ook *hun* hier gelegenheid gegeven, tegen deze uitlegging op te komen; *maar*, de meerderheid besliste in het voordeel der benoeming van den heer van Dam, hetgeen *niet* het geval zou zijn geweest, waren HIER slechts 22 vóór die stelling geweest.

Door dit besluit werd dus, zoo noodig, aangevuld, wat in het eerst sommigen twijfelachtig mogt zijn gebleven.

De consequentie, die men uit deze handelwijze getrokken heeft, dat vijf of zes leden eene volstrekte meerderheid zouden kunnen uitmaken, wanneer al de overige tegenwoordige leden briefjes in blanco gaven, kan niet bestaan, wanneer de Kamer *consequent* blijft, in hare nu aangenomene stelling, dat de niet stemmende leden *als niet tegenwoordig* worden beschouwd.

Immers, waren er dan zooveel briefjes in blanco, dat het getal der als tegenwoordig beschouwd wordende leden tot beneden de helft van het geheele getal van 58 gebragt werd, *dan* verhinderde de Grondwet, om een besluit te nemen.

Aan te nemen overigens, dat van een dertigtal tegenwoordige en ter stemming geroepene leden slechts 5 of 6 zouden willen stemmen, is in ons oog eene absurditeit. Het mogt in een krankzinnigenhuis plaats vinden, maar mag van eene vergadering van leden der Staten-Generaal niet worden verwacht.

Men erkent het regt, om, bij eene stemming tusschen twee Candidaten, die men geen van beiden verkiest, van een blanco-briefje gebruik te maken.

Maar, wanneer één lid of enkele leden zoo iets doen, mogen zij niet verlangen, door dit hun klein getal, meer invloed op de verkiezing uit te oefenen, dan 18 of 20 andere gezamenlijk. Wanneer 18 leden den heer Snouck-Hurgronje en 22 den heer van Dam van Isselt verlangen, dan moeten 4 leden geene magt hebben, om te bewerken, dat geen van deze beiden benoemd worde.

En dit zou toch maar het geval zijn, ging de stelling door, die wij bestrijden.

Eerst dan, wanneer er zóódanig getal leden in de vergadering tegen de beide Candidaten gestemd was, dat zij, door niet te stemmen, het getal der als tegenwoordig te beschouwen leden konden brengen tot *beneden de helft* van 58, eerst dan kon er mogelijkheid bestaan, dat de meerderheid der Kamer voor geheel andere Candidaten, dan die, waarover de stemming liep, gestemd was; en al hield dan ook slechts één lid door een blanco-briefje de verkiezing tegen, — *dan* kon hij zeer wel in den geest van de meerderheid der leden van de 2. Kamer gehandeld hebben, door de verkiezing voor het oogenblik onmogelijk te maken. Maar, zoolang *meer* dan de helft der leden van de Kamer tegenwoordig is en *stemt*, heeft, naar ons inzien, de Grondwet gewild, dat de volstrekte meerderheid der *uitgebragte* stemmen moet kunnen beslissen, en dat niet enkele leden dit moeten kunnen beletten.

STATISTIEK.

In 1821 werden door het Postwezen in Frankrijk verzonden

	45,382,151.
» 1830:	63,817,260.
» 1831:	63,380,592.
» 1832:	66,915,011.
» 1833:	68,786,377.
» 1834:	70,826,519.
» 1835:	75,019,918.
» 1836:	78,970,561.
» 1837:	83,318,008.
» 1838:	87,625,570.
» 1840.	100,000,000. (ongeveer.)

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende **Elias Bolle**, zonder Beroep, wonende te *'s Hertogenbosch*, erkent mits deze, dat hij door het doen Nadrukken en Verkoopen van de Brochure, *Geneesmiddel voor Armen en Rijken; of, de Heilzame uitwerkselen van* ZOUT MET COGNAC, geheel *wederregtelijk* heeft gehandeld, en daardoor aan den oorspronkelijken Uitgever, den Heer NAYLER & C°. ten *Onregte*, schade heeft toegebragt. De ondergeteekende stelt die erkenning gaarne in schrifte, onder dankbetuiging voor de grootmoedige wijze, waarop de Heer NAYLER & C°. na zich overtuigd te hebben, dat de ondergeteekende niet ter kwader trouw had gehandeld, op allezins gematigde en goed te keuren voorwaarden, van alle vervolging zijner regten heeft willen afzien.

E. BOLLE.

's Bosch, den 13. November, 1841.

*** Zeker jongeling uit den fatsoenlijken stand alhier, in handel werkzaam, en zeer veel tijd te zijner dispositie hebbende, zag zich gaarne binnen of buiten deze stad, tegen billijke belooning geplaatst, tot het bijhouden van Boeken of andere administrative werkzaamheden.

Adres onder letter AB. bij den Drukker en Uitgever dezes, met franco brieven,

*** Iemand eenig narigt kunnende geven of de tegenwoordige woonplaats aantewijzen van zekere JOHANNA DE HOMMEL, Huisvrouw van JOHANNES VAN DER SCHOOT, welke sedert eenigen tijd met zekeren JOHANNES SCHEER is doorgegaan, kunnen op eene belooning van *vijf en twintig gulden* rekenen. Men vervoege zich tot dat einde bij den Burgemeester der Gemeente *St. Michiels-Gestel* of bij JOHANNES VAN DER SCHOOT aldaar.

*** Gebroeders *HARTOGENSIS*, in de Verwerstraat, te *'s Bosch*, belasten zich met het bezorgen van de Conversie der KANSBILJETTEN en uitgestelde schuld, ook koopen zij dezelve tegen Beursprijs.

*** De Advokaat KIVITS is verhuisd naar de Vughterstraat.

*** Door sterfgeval wordt tegen 1°. November of April uit de hand in Koop of in Huur gepresenteerd, een sedert 5 jaren geheel nieuw opgebouwd HEERENHUIS, voorzien van drie behangen en twee onbehangen BENEDEN-KAMERS, twee KEUKENS, vijf BOVENKAMERS, ruime STALLING, met eenen grooten TUIN en VISCHVIJVER, beplant met een aantal weldragende VRUCHTBOOMEN, staande en gelegen in de nabijheid der Stad *Grave*, Provincie Noord-Braband, tien minuten van den grooten Steenweg en een kwartier van de Maas. Adres met franco brieven aan den Heere Notaris VAN DER MARCK, te *Grave*,

Granenmarkt.

Te Amsterdam van Maandag 15 November.

Tarwe en Rogge met meer handel tot goed vorige prijzen; 130 p. o. Witb. Pools. *f* 395 bij partij: 130 p. bonte *f* 385; 129. 130 p. o. Rost. *f* 365, 370; 129 p. Bovenl. *f* 360; 125 p. ger. b. Pools. *f* 350; 128 p. Zeeuws. *f* 335 aan de Zaan; 125, 126 p. b. Pools. betere kwal. *f* 360, 370; 132 p. Limb. *f* 347.

Rogge: 119; 120, 121 p. pruiss. *f* 200, 213, 220; 119 p. Drents. *f* 208; 120 p. Stettin *f* 215; 117 p. Riga *f* 204; 120 p. Pruis. bij aanzienlijke partij *f* 212; 119 p. dito *f* 210; 123 p. Demmin *f* 222.

Garst in een doen; 107 p. Deensche *f* 160; 111, 112 p. Pommer *f* 180.

Haver niet aan.

Boekweit blijft prijshoudend. Als onderstaand werd bij gerijfven aan consumptie verkocht: 113 p. Amersf. *f* 223; 112 p. Nijk. *f* 222; 114 p. Bred. *f* 225; 112 p. Limb. *f* 210.

Koolzaad in een doen; Elve 81 p. vl.; gering dito 71 p. vl.

Lijnzaad prijsh.; 106 p. Riga *f* 310; 108 p. dito; *f* 325; 104 p. Koningsb. *f* 235; 108 p. dito *f* 270; 107 p. dito *f* 255; 109 p. Tilzit *f* 310; 110, 113 p. Petersb. Morsh. *f* 350.

Raapolie was dadelijk in den beginne willig, later meer gepresenteerd, oplevering, bijzonder op Dec., met vele verkoopers; per 6 w. *f* 59¼, Vlieg. *f* 57¾ a 58¼; Dec. *f* 56¼ a 55¾; Mei *f* 49¼ a 48¾.

Lijnolie pr. 6 w. *f* 42¾; Vlieg. *f* 41½ a 42. Hennepolie per 6 w. *f* 50; Vlieg. *f* 49,

Raapkoeken *f* 86 a 92. Lijnkoeken *f* 10 a 12.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 15 November 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 51. Dito 5 pCt. 99⅝, 11/16. Kansbilj. *f* 28⅜. Synd. 4½ pCt. 90⅝. Dito 3½ pCt. 76¼, ⅛. Handelm. 154¾, ⅞, ½, ⅜. O. I. 5 pCt. 97⅝, 9/16. Ard. 85 p. st. 20½, 5/16. Dito Coupon 19½. Oude Russen. 105½. Dito 4 pCt. 86¾. Metalliek 105⅝. 6 pCt. Amerik. 78¼. Dito Bank-act. 7⅞. Brazilien. 100 p. st. 64⅞.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen van den 16 November. 1841.

De 2½ pCt 53. de 5 pCt 101⅝. de 4 pCt 92. de 3 pCt 71½ de 4 pCt. niet gen. Ard. 20⅝. Rome Emp. de 1824 65⅞ Rome 1832 101⅝.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOIJ, te 's Bosch